KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.066/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 14 maart 2003 door de Minister van Volksgezondheid en de Minister van Sociale Zaken verzocht hun, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot vaststelling van de voorwaarden om te worden aangewezen als universitair ziekenhuis, universitaire ziekenhuisdienst, universitaire ziekenhuisfunctie of universitair zorgprogramma", heeft op 17 maart 2003 het volgende advies gegeven :

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 35.066/3

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, troisième chambre, saisi par le Ministre de la Santé publique et le Ministre des Affaires sociales, le 14 mars 2003, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "fixant les conditions de désignation en qualité d'hôpital universitaire, de service hospitalier universitaire, de fonction hospitalière universitaire ou de programme de soins universitaire", a donné le 17 mars 2003 l'avis suivant :

1. Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

Te dezen wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

> "door de inwerkingtreding op 31 maart 2003 van het nieuwe artikel 4 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, vervangen bij de wet van 14 januari 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg [(1)]; dat (sic), teneinde elke lacune inzake toepassing van voormeld artikel 4 te vermijden, de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van de voorwaarden tot aanwijzing als universitair ziekenhuis, als universitaire ziekenhuisdienst, als universitaire ziekenhuisfunctie of als universitair zorgprogramma, dringend geboden is".

*
* *

2. Gelet op de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt geboden, heeft de Raad van State zich moeten beperken tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

*
* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

3. Artikel 4, eerste lid, van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, zoals die bepaling met ingang van 31 maart 2003 vervangen zal zijn bij artikel 38, § 2, van de wet van 22 augustus 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, draagt aan de Koning de bevoegdheid op om de voorwaarden te

---

(1) Die vermelding is niet correct. Men schrijve in de aanhef van het ontworpen besluit : "vervangen bij artikel 38, § 2, van de wet van 22 augustus 2002 (houdende maatregelen inzake gezondheidszorg)".

bepalen waaraan ziekenhuizen, ziekenhuisdiensten, ziekenhuisfuncties en zorgprogramma's moeten voldoen om door de Koning te worden aangewezen als universitaire ziekenhuizen, universitaire ziekenhuisdiensten, universitaire ziekenhuisfuncties en universitaire zorgprogramma's.

Artikel 4, tweede lid, van de wet op de ziekenhuizen bepaalt, wat de universitaire ziekenhuizen betreft, dat slechts één ziekenhuis per universiteit met een faculteit geneeskunde met volledig leerplan kan worden aangewezen.

4. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt tot de uitvoering van het voornoemde artikel 4, eerste lid, van de wet op de ziekenhuizen.

Artikel 1 van het ontwerp stelt de voorwaarden vast voor de aanwijzing als universitair ziekenhuis. Artikel 3, § 1, bepaalt, overeenkomstig artikel 4, eerste lid, van de wet op de ziekenhuizen, dat voorstellen tot aanwijzing als universitair ziekenhuis gezamenlijk door een faculteit geneeskunde en door de directeur van het betrokken ziekenhuis gedaan moeten worden.

Artikel 2 stelt de voorwaarden vast voor de aanwijzing als universitaire ziekenhuisdienst, universitaire ziekenhuisfunctie en universitair zorgprogramma. In paragraaf 1 gaat het om afzonderlijke diensten, functies en programma's; in paragraaf 2 gaat het om het geheel van de diensten, functies en programma's van een ziekenhuis (dat als zodanig geen universitair ziekenhuis is) [(2)]. Artikel 3, § 2, bepaalt dat

---

[(2)] Tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 14 januari 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg en van de wet van 22 augustus 2002 met hetzelfde opschrift is herhaaldelijk gewezen op het probleem van een aantal ziekenhuizen gelegen in Wallonië (inzonderheid het ziekenhuis van Mont Godinne, verbonden met de UCL) en in Brussel, die ten gevolge van de beperking van het aantal universitaire ziekenhuizen tot één per faculteit geneeskunde (in totaal zeven voor het hele land), hun statuut van universitair ziekenhuis en de bijhorende financiering zouden verliezen (zie bijv. Parl. St., Kamer, 2001-02, nr. 50-1376/6, pp. 33-34 en 122-124; Parl. St., Senaat, 2001-02, nr. 2-967/3, pp. 6-7, 13 en 16-17; Parl. St., Senaat, 2001-02, nr. 2-1245/3, pp. 14-15). De Ministers van Sociale Zaken en Pensioenen en van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu hebben toen de verzekering gegeven dat gezocht zou worden naar een oplossing die tot gevolg zou hebben dat Mont Godinne en de andere betrokken ziekenhuizen geen financiële achteruitgang zouden kennen (Parl. St., Kamer, 2001-02, nr. 50-1376/6, pp. 55-56 en 124-125; Parl. St., Senaat, 2001-02, nr. 2-967/3, pp. 12-13, 17 en 23; Parl. St., Senaat, 2001-02, nr. 2-1245/3, pp. 24-25). Artikel 2, § 2, van het ontwerp moet kennelijk dienen om de uitweg te bieden die aldus gezocht is.

.../...

voorstellen tot aanwijzing als universitaire ziekenhuisdienst, universitaire ziekenhuisfunctie of universitair zorgprogramma eveneens gezamenlijk ingediend moeten worden door een faculteit geneeskunde en door de directeur van het betrokken ziekenhuis.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 1

5. De Nederlandse en de Franse tekst van 5° stemmen niet helemaal overeen ("topreferentiezorg" / "des soins de haute qualité").

Artikel 2

6. Het inleidende zinsdeel van paragraaf 1, eerste lid, 1°, kan duidelijker geredigeerd worden. De Raad van State doet het volgende voorstel : "geen gelijksoortige ziekenhuisdiensten, ziekenhuisfuncties en/of zorgprogramma's worden uitgebaat door het universitair ziekenhuis, in de zin van artikel 1, bij de uitbating waarvan de universiteit betrokken is die, met toepassing van artikel 3, § 2, mede het voorstel tot aanwijzing als universitaire ziekenhuisdienst, universitaire ziekenhuisfunctie en/of universitair zorgprogramma heeft gedaan, met uitzondering van".

7. Paragraaf 1, tweede lid, kan beter geredigeerd worden als volgt :

"Indien het eerste lid, 6°, b), niet toegepast kan worden omwille van een wettelijke of decretale regeling die betrekking heeft op het bestuursorgaan van het betrokken ziekenhuis, wonen de bedoelde personen ...".

8. Paragraaf 2 zou duidelijker de bedoeling van de stellers van het ontwerp weergeven, indien het zou aanvangen als volgt : "De gezamenlijke ziekenhuisdiensten, ziekenhuisfuncties en zorgprogramma's, uitgebaat door eenzelfde ziekenhuis, dat geen universitair ziekenhuis is in de zin van artikel 1, kunnen ...".

SLOTOPMERKING

9. Het ontworpen besluit lijkt kennelijk bedoeld te zijn om in de plaats te komen van het koninklijk besluit van 14 november 1978 tot vaststelling van de voorwaarden om te worden aangewezen als universitair ziekenhuis of als universitaire ziekenhuisdienst. Het ontwerp dient dan ook aangevuld te worden met een bepaling waarbij in de opheffing van dat besluit wordt voorzien [(3)].

---

(3) In de aanhef moet dan een verwijzing naar dat koninklijk besluit worden opgenomen.

1. Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée

> "par l'entrée en vigueur le 31 mars 2003 du nouvel article 4 de la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987, remplacée par la loi du 14 janvier 2002 portant des mesures en matière de santé [(4)]; que (sic) la publication au Moniteur belge des conditions de désignation en qualité d'hôpital universitaire, de service hospitalier universitaire, de fonction hospitalière universitaire ou de programme de soins universitaire, est impérieuse afin d'éviter toute lacune dans l'application de l'article 4 précité".

*
* *

2. Eu égard au bref délai qui lui est imparti pour donner son avis, le Conseil d'Etat a dû se limiter à formuler les observations suivantes.

*
* *

PORTEE DU PROJET

3. L'article 4, alinéa 1er, de la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987, telle que cette disposition sera remplacée à compter du 31 mars 2003 par l'article 38, § 2, de la loi du 22 août 2002 portant des mesures en matière de soins de santé, habilite le Roi à fixer les conditions auxquelles les hôpitaux, services hospitaliers, fonctions hospitalières ou programmes de soins doivent satisfaire pour être désignés par le Roi comme hôpitaux universitaires, services hospitaliers universitaires, fonctions hospitalières universitaires et programmes de soins universitaires.

---

(4) Cette mention n'est pas correcte. Il conviendra d'écrire dans le préambule de l'arrêté en projet : "remplacé par l'article 38, § 2, de la loi du 22 août 2002 (portant des mesures en matière de soins de santé)".

L'article 4, alinéa 2, de la loi sur les hôpitaux dispose, en ce qui concerne les hôpitaux universitaires, qu'un seul hôpital peut être désigné pour chaque université qui dispose d'une faculté de médecine offrant un cursus complet.

4. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis entend donner exécution à l'article 4, alinéa 1er, susvisé de la loi sur les hôpitaux.

L'article 1er du projet fixe les conditions de désignation comme hôpital universitaire. L'article 3, § 1er, dispose, conformément à l'article 4, alinéa 1er, de la loi sur les hôpitaux, que les propositions de désignation comme hôpital universitaire doivent être conjointement formulées par une faculté de médecine et par le directeur de l'hôpital concerné.

L'article 2 fixe les conditions de désignation comme service hospitalier universitaire, fonction hospitalière universitaire et programme de soins universitaire. Au paragraphe 1er, il s'agit de services, de fonctions et de programmes distincts; au paragraphe 2, il est question de l'ensemble des services, fonctions et programmes d'un hôpital (qui, en tant que tel, n'est pas un hôpital universitaire) (5). L'article 3, § 2, dispose que les propositions de désignation comme service hospitalier universitaire, fonction hospitalière universitaire ou programme de soins universitaire doivent également être conjointement introduites par une faculté de médecine et par le directeur de l'hôpital concerné.

---

(5) Au cours des travaux préparatoires de la loi du 14 janvier 2002 portant des mesures en matière de soins de santé et de la loi du 22 août 2002 portant le même intitulé, on a signalé à plusieurs reprises le problème d'un certain nombre d'hôpitaux situés en Wallonie (notamment l'hôpital de Mont Godinne, lié à l'UCL) et à Bruxelles, qui, à la suite de la limitation du nombre d'hôpitaux universitaires à un par faculté de médecine (au total, sept pour l'ensemble du pays), perdraient leur statut d'hôpital universitaire et le financement qui y est lié (voir, par exemple, Doc. parl., Chambre, 2001-02, n° 50-1376/6, pp. 33-34 et 122-124; Doc. parl., Sénat, 2001-02, n° 2-967/3, pp. 6-7, 13 et 16-17; Doc. parl., Sénat, 2001-02, n° 2-1245/3, pp. 14-15). Les Ministres des Affaires sociales et des Pensions ainsi que de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement ont, à l'époque, garanti qu'ils allaient rechercher une solution permettant à Mont Godinne et aux autres hôpitaux concernés de ne pas connaître de préjudice financier (Doc. parl., Chambre, 2001-02, n° 50-1376/6, pp. 55-56 et 124-125; Doc. parl., Sénat, 2001-02, n° 2-967/3, pp. 12-13, 17 et 23; Doc. parl., Sénat, 2001-02, n° 2-1245/3, pp. 24-25). L'article 2, § 2, du projet doit manifestement servir à donner la solution ainsi recherchée.

EXAMEN DU TEXTE

Article 1er

5. Le texte français et le texte néerlandais ne se correspondent pas tout à fait ("des soins de haute qualité"/"topreferentiezorg").

Article 2

6. La phrase introductive du paragraphe 1er, alinéa 1er, 1°, devrait être rédigée plus clairement. Le Conseil d'Etat suggère le libellé suivant : "que des services hospitaliers, des fonctions hospitalières et/ou des programmes de soins similaires ne soient pas exploités par l'hôpital universitaire, au sens de l'article 1er, à l'exploitation duquel est associée l'université qui, en application de l'article 3, § 2, a participé à la proposition de désignation comme service hospitalier universitaire, fonction hospitalière universitaire et/ou programme de soins universitaire, à l'exception".

7. Le paragraphe 1er, alinéa 2, peut être mieux rédigé comme suit :

"Si l'alinéa 1er, 6°, b), ne peut être appliqué en raison d'une réglementation légale ou décrétale ayant trait à l'organe de gestion de l'hôpital concerné, les personnes visées ...".

8. Le paragraphe 2 reproduirait plus clairement les intentions des auteurs du projet s'il commençait de la manière suivante : "Tous les services hospitaliers, fonctions hospitalières et programmes de soins exploités par un même hôpital, qui n'est pas un hôpital universitaire au sens de l'article 1er, peuvent être désignés comme universitaires ...".

OBSERVATION FINALE

9. L'arrêté en projet vise manifestement à se substituer à l'arrêté royal du 14 novembre 1978 fixant les conditions de désignation en qualité d'hôpital ou service hospitalier universitaires. Il conviendra dès lors de compléter le projet par une disposition prévoyant l'abrogation de cet arrêté [(6)].

---

(6) Il conviendra alors d'inclure une référence à cet arrêté royal dans le préambule.

De kamer was samengesteld uit

de Heren Messieurs	W. DEROOVER,	eerste voorzitter, premier président,
	D. ALBRECHT, P. LEMMENS,	staatsraden, conseillers d'Etat,
Mevrouw Madame	F. LIEVENS,	griffier, greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. W. DEROOVER.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. K. BAMS, referendaris.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

F. LIEVENS

La chambre était composée de

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. DEROOVER.

Le rapport a été présenté par M. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme K. BAMS, référendaire.

DE EERSTE VOORZITTER - LE PREMIER PRÉSIDENT,

W. DEROOVER